

Profesor sztuk plastycznych

Krępice 2024.07.17

Eugeniusz Józefowski

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Emeryt od 1 października 2022 roku

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Lilianny Leń pod tytułem Tinnitus Auris. Sztuka maskowania i demaskacji przygotowana w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora sztuki w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki, procedowanym przez Akademię Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.

Dokumentacja doktorska

W formie papierowej

Rozprawa doktorska

Dwa potwierdzone odpisy dyplomów ukończenia studiów magisterskich.

Opinia promotora na temat rozprawy doktorskiej.

Streszczenie rozprawy po polsku i angielsku.

Wykaz dorobku artystycznego.

Opis dorobku artystycznego, działalności organizatorskiej i popularyzatorskiej w zakresie sztuki.

Kwestionariusz osobowy.

Uchwała nr. 3/2024 Rady Dyscypliny Artystycznej z dnia 01.07.2024 roku ASP we Wrocławiu w sprawie powołania komisji doktorskiej w postępowaniu doktorskim mgr Lilianny Leń.

W zapisie cyfrowym

Dokumentacja zdjęciowa i cyfrowa dzieła artystycznego.

Informacja o doktorantce

Pani Lilianna Leń ukończyła stacjonarnie dwa magisterskie kierunki studiów, w 1998 na Uniwersytecie Wrocławskim kierunek Zarządzanie i marketing w zakresie administracji publicznej oraz w 2019 roku w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu na kierunku Mediacja sztuki.

Pani Lilianna Leń była moją studentką studiując kierunek Mediacja sztuki na ASP we Wrocławiu. Z tego powodu miałem okazję obserwować i wspomagać jej rozwój. Pamiętam także jej zestaw prac fotograficznych stanowiących pracę dyplomową i obronę tej pracy w Domku Miedziorytnika we Wrocławiu. Rozpoczęła studia jako osoba dojrzała i wybór studiów był związany z jej innymi istotnymi decyzjami życiowymi. Mieszkała wcześniej w innym mieście. Pracowała w szacownej budżetowej instytucji, w której szczęśliwie zatrudnieni pracownicy najczęściej to robią do emerytury będąc zadowolonymi z tego rodzaju społecznej stabilizacji. Zajmowała w tej instytucji przez szesnaście lat różne funkcje kierownicze. Przed studiami dojeżdżała do Wrocławia edukując się dwa lata w obszarze fotografii z bardzo ciekawymi rezultatami. Świadomy wybór studiów wyższych był częścią zmian jakich dokonała w swoim życiu po zrealizowaniu dyplomu w Międzynarodowym Forum Fotografii Kwadrat. Zrezygnowała z pracy etatowej i mieszkania w innej miejscowości i na poważnie zajęła się studiami artystycznymi. Piszę o tym dlatego, że pamiętam ją jako jedną z niewielu znakomitych studentów mediacji sztuki uczestniczącą we wszystkich zajęciach z dużym zaangażowaniem i realizującą ciekawe autorskie prace ćwiczeniowe. Wyraźnie traktowała studiowanie jako element ważnego procesu zmian w swoim życiu. Zdarza się to nieczęsto i ten sposób zaangażowania sprawił, że została zauważona i doceniona przez zespół dydaktyczny oraz Centrum Sztuki WRO, który zaprosił ją kilkakrotnie do współpracy zarówno w czasie studiów i po ich ukończeniu. Dyplom oceniono na celujący.

Miała 11 wystaw indywidualnych w latach 2017 - 2024. Uczestniczyła w 27 wystawach zbiorowych w latach 2016-2024 otrzymując trzy nagrody za prace artystyczne oraz jedną za działalność organizacyjną. W czternastu publikacjach możemy znaleźć potwierdzenia jej aktywności twórczej.

Prezentując rozbudowany dorobek dydaktyczny a także działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej w zakresie sztuki uświadamia nam rozległość dokonań i dynamikę praktyki mediatora sztuki, który tak niedawno ukończył ten kierunek studiów.

Rozprawa doktorska

Przedmiotem pracy doktorskiej jest zestaw wypowiedzi artystycznych realizowanych różnymi metodami i technikami, a odnoszących się do pozanormatywnej percepcji audialnej. Zainteresowanie tym obszarem wynikało z jej osobistych przykrych doznań dźwiękowych. Realizacje artystyczne mają więc charakter bardzo osobisty. Ku mojemu

zdziwieniu klasyczna fotografia nie dominuje, a jedynie wykorzystywana jest jako medium wypowiedzi artystycznej.

Doktorantka traktuje pracę artystyczną i rozprawę doktorską jako podsumowanie dotychczasowych ścieżek twórczych skupiających się na estetyce błędu, szumu i zaburzenia. Jest to bardzo spolaryzowana przestrzeń związana z zainteresowaniem dostępności sztuki dla osób ze szczególnymi potrzebami. Rozprawa ma klarowną strukturę. W rozdziale pierwszym przedstawia genealogię swoich zainteresowań twórczych i realizacje artystyczne, w drugim inspiracje artystyczne, teoretyczne i kuratorskie a w trzecim omawia poszczególne wypowiedzi artystyczne.

Pierwszy cykl fotografii *Akomodacja* powstał na zasadzie wnikliwego przeanalizowania zjawiska tego zaburzenia widzenia. Rezultaty fotograficzne tego cyklu są znakomite podobnie jak następny cykl *Ćwiczenia z niewidzenia i Przenikania*. Wszystkie one mają jasno określone sposoby działania twórczego nawiązujące do zaburzenia ostrości na rzecz wizualizmu rezultatów działań. W rozdziale pierwszym znajduje się opis działania warsztatowego z 2017 r. o charakterze partycypacyjnym, który podejmuje problematykę alienacji czy izolacji w zawiązku z rejestracją wideo przez uczestników audialnych przejawów takich stanów. Minęło od tego czasu siedem lat, stąd można powiedzieć, że takie zainteresowania mają wieloletnią tradycję. Następne działanie warsztatowe *PartyTektury* pokazuje też formy współdziałania celem modyfikacji wad wymowy. Dwa następnie opisane warsztaty *Gramy na czym mamy* oraz *Bicie piany* są dobrymi przykładami autorskich realizacji warsztatowych głęboko osadzonych w rzeczywistości wewnętrznej ich twórców. Po tych doświadczeniach w roku 2024 zaproponowała współpracę artystyczną Joannie Turek - osobie głuchej. Obie zrealizowały wystawę z obrazów, zapisów dźwiękowych i fotografii będącą rezultatem inkluzywnego spotkania osób nienormatywnie partycypujących zdarzenia audialne.

Rozdział drugi pokazuje ważne inspiracje twórcze realizacjami artystycznymi osób dzielących się swoimi osobistymi historiami wynikającymi z różnych rodzajów zaburzeń i niepełnosprawności. Taki wymiar mają działania Joanny Pawlik, Daniela Kotowskiego czy Karoliny Wiktor. Uprawiana przez nich sztuka z walorem samoleczenia nie znalazła tutaj nazwy autoarteterapii choć ewidentnie taką jest.

Najbardziej bliską artystką doktorantki wydaje się być Hut Ye - autorka projektu badawczego *Tinnitus Studies* składającego się z wywiadów i wygenerowanych tekstów dźwiękowych. Zdecydowanie przyznaje się do ważnego wpływu na rozwój świadomości twórczej dotyczącej zaburzeń słuchu jako materii sztuki.

Przybliża także w tym rozdziale inspiracje teoretyczne wynikające z lektury rozważań Rolanda Barthesa czy Susan Sontag oraz korzenie swojej decyzji odejścia od fotografii na rzecz hybrydowego jej współistnienia z wideo. Opisuje też znane powszechnie przykłady działań będących terapeutycznym remedium na chorobę, czyli realizacje Katarzyny Kozyry, Artura Żmijewskiego. Zwraca uwagę na wartość dla niej samej jaka powstała dzięki jej zaangażowanie w Międzynarodowe Biennale Sztuki Mediów WRO.

Rozdział trzeci to szczegółowe omówienie najważniejszych najnowszych realizacji artystycznych stanowiących przedmiot pracy doktorskiej w dziedzinie sztuki.

Instalacja *Escape from the self scape* z 2023 roku, *Jasne ślady życia w ciemnym środowisku* zestaw prac fotograficznych z 2024 roku, cztery prace wideo *Poza zakresem czułości*, *W moim gajku jest pełno słowików*, *Usłyszeć spadającą szpilkę*, *Cisza jak makiem zasiał* wszystkie realizacje z 2024 roku. Sposób ich opisanie i osadzenie we własnym doświadczeniu sprawia, że jestem przekonany o ich autonomiczności twórczej.

Podsumowanie

Doktorantka przedstawiła w sposób bardzo spójny i wykazując się dużą świadomością artystyczną zestaw działań artystycznych stanowiących przykład disability art. Jej twórcze przykłady i ich opisanie są dowodem na wykorzystywanie odmienności cielesnej celem wartościowego twórczego działania sprzyjającego własnemu rozwojowi i pokonywaniu własnych ograniczeń z pomocą sztuki.

Pani Lilianna Leń jest bardzo dobrym dydaktykiem i posiada znakomite zdolności interpersonalne jako nauczyciel i pracownik uczelni wyższej. Jej umiejętności organizacyjno społeczne oraz stopień zorganizowania w codziennym działaniu kwalifikują ją jako znakomitego lidera do zajmowania stanowisk kierowniczych. Język rozprawy doktorskiej jest komunikatywny i jest w sposób właściwy zaopatrzona w bibliografię ze źródłami internetowymi oraz spis ilustracji z linkami odwołującymi się do materiałów w internecie.

Konkluzja

Po przeanalizowaniu rozprawy doktorskiej mgr Lilianny Leń zatytułowanej ***Tinnitus Auris. Sztuka maskowania i demaskacji***, stwierdzam że przedłożona mi do oceny praca stanowi oryginalne dzieło artystyczne, spełniające kryteria pracy doktorskiej określone w artykule nr 187 Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.

U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).Wnioskuje zatem o nadanie pani mgr Liliannie Leń stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki.

Eugenian
Toszewski

17

07

2024